

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brief van 2 april 2024 over de schriftelijke toelichting opvolging moties meerjarige strategie sportverenigingen en openbare zwembaden in publieke handen te houden. (Kamerstuk 30 234, nr. 389).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Agema

Adjunct-griffier van de commissie,
Abma-Mom

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de NSC-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie**
 - Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie**
- II. Reactie van de Minister**

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben de schriftelijke toelichting opvolging moties meerjarige strategie sportverenigingen en openbare zwembaden in publieke handen houden gelezen en hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

In de Monitor Sportbeleid 2023, uitgevoerd door het Mulier Instituut, wordt met name geconcludeerd dat het verhogen van het strategisch gehalte van het sportbeleid en het stellen van doelen op de lange termijn uitdagend is. Wat wordt exact bedoeld met het strategische gehalte? Hoe wordt hier invulling aan gegeven?

De Minister schrijft dat er een onderzoek loopt om de gemeentelijke regelingen voor mensen met lage inkomens in kaart te brengen. Uit een rondgang van Nieuwsuur bleek recent dat de prijzen voor zwemlessen fors zijn gestegen en dat zwembaden zien dat steeds meer leerlingen afhankelijk zijn van subsidies. Kan de Minister aangeven hoeveel leerlingen afhankelijk zijn van subsidies om naar zwemles te kunnen gaan? Hoeveel gemeentes geven subsidie voor zwemles?

Kan de Minister een update geven van de uitvoering van het programma Strand Veilig?

Vragen en opmerkingen van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de uitvoering van de twee moties. Zij danken de regering voor de toelichting op de uitvoering, maar hebben wel een aantal vragen. In de ogen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie is er voor de uitvoering van deze moties nog wel ruimte voor verbetering.

In de brief lezen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie dat vijf knelpunten voor sportverenigingen worden benoemd. Hoewel de leden verheugd zijn met al het extra onderzoek dat de Minister heeft aangekondigd, missen zij een overkoepelende meerjarige strategie die met sportverenigingen wordt gemaakt. De geest van de motie vraagt namelijk niet enkel om losse problemen aan te pakken, maar ook om een meerjarige strategie te maken. De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen of de Minister alsnog van plan is deze strategie te maken en bereid is om deze bij de begrotingsbehandeling van VWS gereed te hebben.

Specifiek over de verduurzaming hebben de leden van de fractie van GroenLinks-PvdA-fractie ook een vraag. Het budget uit de subsidieregeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA) is

niet toereikend om alle sportverenigingen die willen verduurzamen te bedienen. Kan de Minister aangeven hoeveel extra middelen er nodig zijn om alle sportverenigingen die willen en kunnen verduurzamen te bedienen en of er aanspraak gemaakt kan worden op middelen uit het klimaatfonds om de BOSA uit te breiden?

Tot slot hebben de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie een vraag over de motie om zwembaden in publieke handen te houden. In de brief lezen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie dat er nu eerst onderzoek gedaan gaat worden. Hoewel de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie nut en noodzaak van de aangekondigde onderzoeken onderschrijven, maken zij zich ernstig zorgen over het behoud van zwembaden in de tussentijd. Het is denkbaar dat er, net zoals in Gulpen-Wittem zwembaden failliet gaan en zo kostbare plekken om zwemles te geven verloren gaan. Wil de Minister verantwoordelijkheid nemen voor het open houden van zwembaden totdat beide onderzoeken zijn afgerond? De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie vragen of de onderzoeken vóór de VWS-begroting gereed kunnen zijn. Tot slot vragen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie of de schriftelijke vragen over Mosaqua, het zwembad in Gulpen-Wittem, van ruim twee maanden geleden met spoed beantwoord kunnen worden.

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de toelichting bij de opvolging van de moties over een meerjarige strategie sportverenigingen en openbare zwembaden in publieke handen houden. Zij hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat via het Mulier Instituut een onderzoek loopt om de gemeentelijke regelingen voor mensen met lage inkomens in kaart te brengen. Wordt hierin ook het niet-gebruik van regelingen meegenomen?

De leden van de VVD-fractie lezen in de monitor sportbeleid 2023 dat beweegarmoede een complex vraagstuk is, dat geen eenvoudige oplossingen kent, en waar meestal een «systemische» aanpak nodig is. Als voorbeeld wordt de aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) genoemd. Recentelijk is uit een analyse van het RIVM gebleken dat de JOGG-aanpak sinds 2015 geen effect heeft gesorteerd op de mate van overgewicht en het beweeggedrag van kinderen en jongeren. De leden van de VVD-fractie vragen in dit kader hoe de bewezen-effectiviteit van maatregelen om bewegingsarmoede tegen te gaan vastgesteld wordt. Kan de Minister aangeven in welke omstandigheden besloten wordt de bestaande aanpak te wijzigen of te stoppen, indien blijkt dat er geen effect wordt gesorteerd? En is de Minister voornemens om de aanbeveling om de draad weer op te pakken rondom de databank van het Loket Gezond Leven op te volgen en de databank verder te verrijken met interventies gericht op stimulering van sportdeelname en versterken van sportaanbieders?

De leden van de VVD-fractie maken zich zorgen over de toenemende regionale verschillen in beschikbaarheid en bereikbaarheid van sportaccommodaties. Welke factoren zorgen voor het toenemen van deze regionale verschillen? Wat wordt er nu gedaan om deze toename in regionale verschillen te vertragen en uiteindelijk te stoppen? Wat is de verhouding in taken tussen het Rijk en de regio in het terugdringen van deze regionale verschillen?

De leden van de VVD-fractie vragen opnieuw aandacht voor verduurzaming van sportvastgoed. De Minister heeft eerder toegezegd zich expliciet in te zetten om sportvastgoed mee te nemen in het Meerjarenprogramma Klimaatfonds 2024. Wat heeft dit opgeleverd?

Ten slotte lezen de leden van de VVD-fractie de uitwerking van de aangenomen motie om zwembaden in publieke handen te houden. De leden van de VVD-fractie vragen welke gevolgen dit zou kunnen hebben op de kwaliteit en veiligheid van zwembaden? Is de Minister het met de leden van de VVD-fractie eens dat er nog veel onbenut potentieel is voor leeszwenmen in zwembaden anders dan die van gemeenten, stichtingen, sportscholen en zwemscholen? Zo ja, hoe kan leeszwenmen in deze andere baden bevorderd worden?¹

Vragen en opmerkingen van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben de brief van de Minister met interesse gelezen. Daarover hebben zij een aantal vragen.

In de brief wordt ingegaan op de motie van het lid Mohandis c.s. In de motie Mohandis c.s. wordt gevraagd om een meerjarenstrategie voor sportverenigingen. De Minister trekt de verschillende thema's, financiële gezondheid, verduurzaming, regeldruk, onroerendgoedbelasting uit elkaar. De leden van de NSC-fractie menen dat dit zorgt voor versnippering van beleid en vragen waarom de Minister niet tot een samenhangende strategie komt voor sportverenigingen.

De leden van de NSC-fractie vragen welke rol de Minister neemt bij de uitvoering van deze motie Mohandis c.s. voor het instrument van de BOSA. Ook willen de leden van de NSC-fractie weten wat de laatste stand van zaken is van het gebruik van de BOSA in 2024.

De leden van de NSC-fractie willen graag weten wat de stand van zaken is van de uitrol van de sport en beweegloketten. Weten de sportverenigingen en organisatoren van evenementen deze loketten voldoende te vinden? In het afgelopen wetgevingsoverleg Sport en Bewegen heeft de Minister toegezegd om voor voldoende ondersteuning te zorgen via deze loketten voor organisatoren van evenementen die met ingewikkelde vragen rond stikstof zitten. De leden van de NSC-fractie vragen hoe het hiermee staat.

De aangenomen motie Olger van Dijk c.s. (Kamerstuk 36 410, nr. 1221) verzoekt de regering met Stichting Waarborgfonds Sport en BNG te onderzoeken hoe er een revolverend fonds voor sportclubs kan worden gecreëerd voor investeringen in verduurzaming en toegankelijkheid van accommodaties. Vanuit het thema verduurzaming vragen de leden van de NSC-fractie hoe het staat met uitvoering van deze motie.

Vragen en opmerkingen van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de schriftelijke toelichting opvolging moties meerjarige strategie sportverenigingen en openbare zwembaden in publieke handen houden. Zij hebben de volgende vragen.

¹ Mulier Instituut, 2021 «Aantal zwembaden in Nederland» (<https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=10295&m=1615984433&action=file.download>)

De leden van de BBB-fractie lezen dat de Minister in gesprek gaat met de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), sportkoepel NOC*NSF en het Register voor Verenigingsbestuurders (RVVB) om input te verzamelen voor passende ondersteuning voor verenigingen. De leden van de BBB-fractie vragen welke passende ondersteuning de Minister mogelijk al op de korte termijn ziet.

Tot slot lezen de leden van de BBB-fractie dat naar aanleiding van de signalen van verschillende (branche)organisaties, het kabinet onderzoek heeft laten doen naar de aard, omvang en achterliggende oorzaken van de ervaren regeldruk bij vrijwilligersorganisaties en filantropische instellingen en de Staatssecretaris van VWS en de Minister voor Rechtsbescherming op dit moment werken aan een aanpak om regeldruk te verminderen voor sportverenigingen, vrijwilligersorganisaties en filantropische instellingen. In hoeverre worden de verschillende (branche)organisaties bij de uitwerking van de aanpak meegenomen en zitten deze organisaties ook aan tafel?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de schriftelijke toelichting opvolging moties meerjarige strategie sportverenigingen en openbare zwembaden in publieke handen houden. De leden van de CDA-fractie hebben hierover enkele vragen.

Financiële gezondheid sportverenigingen

De Minister schrijft in gesprek te gaan met de VSG, NOC*NSF en het RVVB om input te verzamelen voor passende ondersteuning voor verenigingen. De leden van de CDA-fractie vragen op welke termijn de Kamer over deze inventarisatie wordt geïnformeerd. De leden van de CDA-fractie veronderstellen dat hiermee niet wordt gewacht totdat het Mulier Instituut eind dit jaar met het rapport over de financiële weerbaarheid van verenigingen komt.

Verduurzaming

In de brief van 15 januari 2024 over verduurzaming van de sportsector (Kamerstuk 30 234, nr. 384) geeft de Minister aan zich expliciet in te zetten om sportvastgoed mee te nemen in het Meerjarenprogramma Klimaatfonds 2024. De leden van de CDA-fractie vragen wat dit tot nog toe heeft opgeleverd. De BOSA-subsidie voor het jaar 2024 is zoals bekend al zeer vroeg uitgeput, wat er enerzijds op wijst dat er groot enthousiasme is onder sportverenigingen om accommodaties te verduurzamen en fysiek toegankelijker te maken maar anderzijds dat het budget voor de regeling veel te klein is. De leden van de CDA-fractie verzoeken om een structurele oplossing voor de BOSA-subsidie. Is de Minister bereid om te (laten) onderzoeken hoe groot het budget structureel moet zijn om aan alle aanvragen te kunnen voldoen? En is de Minister bereid dit budget vervolgens ook op te nemen in aankomende begrotingen?

Aanpak Regeldruk

De Minister schrijft dat de aanpak om regeldruk te verminderen voor sportverenigingen, vrijwilligersorganisaties en filantropische instellingen, waarbij onder andere de inzet van het instrument vrijwilligersvergoeding meegenomen zou worden, opnieuw vertraagd is en nu pas in de tweede kwartaal naar de Kamer gestuurd wordt. De leden van de CDA-fractie merken op dat dit niet de eerste vertraging is bij het opstellen van deze

aanpak. Deze leden van de CDA-fractie vragen waarom er keer op keer vertraging is in het opstellen van deze aanpak. Verenigingen hebben echt behoefte aan stappen op dit onderwerp om ze te ontlasten en we doen nu op geen enkele manier recht aan deze terechte zorgen. Kan de Minister toezeggen dat deze aanpak in ieder geval ruim voor het zomerreces van 2024 naar de Kamer wordt gestuurd? Zo nee, waarom niet?

Hulp bij Tegemoetkoming Energiekosten

Voor 73 procent van de toegekende aanvragen van voetbalverenigingen geldt dat zij een deel van het voorschot van de Tegemoetkoming Energiekosten (TEK) moeten terugbetalen. Voor 26 procent geldt zelfs dat het volledige voorschot terugbetaald moet worden. Dit legt een zware last op bestuurders, die nu geconfronteerd worden met hogere kosten dan verwacht. Vanuit het veld begrijpen de leden van de CDA-fractie dat dit komt doordat bestuurders niet altijd voorbereid waren op de hoogte van de terug te betalen kosten, omdat zij hun energiekosten wel aanzienlijk hebben zien stijgen. De regeling bleek complex en de vele veranderingen maken het voor vrijwilligersorganisaties (te) moeilijk. Daarom wordt gepleit voor een gerichte strategie om vrijwilligersorganisaties beter te ondersteunen bij regelingen waar zij aanspraak op maken, maar niet de primaire doelgroep zijn. Bijvoorbeeld door bij de subsidieverstrekker een verantwoordelijke aan te stellen die extra aandacht besteedt aan het bekendmaken van de regelingen bij vrijwilligers, beschikbaar is voor vragen en wijzigingen of risico's doorgeeft. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister om een reactie op dit verzoek vanuit het veld. Tot slot vragen de leden van de CDA-fractie of de Minister op korte termijn iets gaat doen om verenigingen die hun energieprijzen aanzienlijk hebben zien stijgen alsnog te ondersteunen, en zo ja, wat de Minister hier aan gaat doen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de schriftelijke toelichting opvolging moties meerjarige strategie sportverenigingen en openbare zwembaden in publieke handen houden.

Kan de Minister bevestigen dat de betreffende moties nog niet zijn afgedaan met deze brief, aangezien de uitwerking en uitvoering van deze moties hiermee nog niet is afgerond?

De leden van de SP-fractie vragen of de Minister zich beseft dat de bedreiging die veel verenigingen ervaren in hun voortbestaan en de uitdagingen rondom de verduurzaming van sportaccommodaties dringende kwesties zijn. De leden van de SP-fractie vragen daarom op welke termijn de Minister verwacht dat verenigingen concreet iets zullen merken van de uitvoering van deze moties.

De leden van de SP-fractie vragen hoe de Minister verwacht dat sportverenigingen en andere sportaanbieders voldoende aan de slag kunnen met de verduurzaming van hun accommodaties op het moment dat er onvoldoende budget is voor de BOSA-regeling. Is de Minister bereid om de BOSA-regeling zo te verruimen dat het ook daadwerkelijk mogelijk wordt om in ieder geval de sportaccommodaties die daar actief hulp bij vragen te ondersteunen om deze zo snel mogelijk te verduurzamen?

De leden van de SP-fractie vragen tot slot hoe de Minister kijkt naar suggesties vanuit de sportsector zelf om verenigingen beter te ondersteunen, zoals een verruiming van vrijwilligersvergoeding, opleidingsbud-

getten voor vrijwilligers en het behoud van het lage btw-tarief voor sportclubs, sportwedstrijden en fondsenwerving.

II. Reactie van de Minister